

ЗАЯВА

народних депутатів України - членів Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин з приводу рішення керівництва Російської Федерації про спрощення процедури набуття російського громадянства мешканцями окупованих територій Донецької та Луганської областей

24 квітня 2019 року Президент Російської Федерації видав Указ "Про визначення в гуманітарних цілях категорій осіб, які мають право звернутися із заявами про прийняття до громадянства Російської Федерації у спрощеному порядку", яким була спрощена процедура отримання російського громадянства мешканцями окупованих Російською Федерацією територій Донецької та Луганської областей, слідом за ним вже 1 травня на сайті Кремля був оприлюднений новий Указ "Про окремі категорії іноземних громадян та осіб без громадянства, які мають право звернутися із заявами про прийом до громадянства Російської Федерації у спрощеному порядку".

Відповідно до офіційної позиції Міністерства закордонних справ України, усі нормативно-правові акти Російської Федерації, спрямовані на надання громадянам України російського громадянства у протиправний спосіб, були, є та будуть юридично нікчемними, не матимуть жодних правових наслідків і не визнаватимуться українською стороною.

Народні депутати України- члени Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин поділяють позицію Міністерства закордонних справ України та рішуче засуджують рішення влади держави-агресора щодо прийняття до свого громадянства жителів окупованих нею територій. Переконані, що такі дії влади Російської Федерації порушують норми міжнародного права, зазіхають на державний суверенітет і територіальну цілісність України, посилюють незаконну окупацію українського Донбасу та жодним чином не сприяють мирному врегулюванню конфлікту, і тим більше, захисту прав і свобод людини та громадянина.

Вважаємо, що Рада національної безпеки і оборони України повинна провести аналіз ризиків для прав людини та національної безпеки у зв'язку із можливістю отримання громадянами України паспортних документів Російської Федерації за спрощеною процедурою, адже така "роздача

паспортів” державою-агресором не унікальний випадок: Росія вже вчиняла так раніше на інших окупованих нею територіях Молдови, Грузії.

Висловлюємо також занепокоєння публічними заявами політичних діячів та низки посадовців України стосовно необхідності позбавлення осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, громадянства України у разі отримання ними паспортів Російської Федерації.

Застерігаємо, що такі заяви чи інші практичні кроки щодо можливості позбавлення громадян України громадянства України - несуть шкоду національним інтересам України і можуть сприйматися певним визнанням легітимності дій влади Російської Федерації щодо видачі російських паспортів мешканцям окупованих Росією територій.

Нагадуємо, що громадянство України - це правовий зв'язок між фізичною особою і Україною, що знаходить свій вияв у їх взаємних правах та обов'язках. Не існує і не може існувати жодних автоматичних чи “майже автоматичних” механізмів втрати громадянства України громадянами України. Як не існує можливості позбавлення громадянина України громадянства України.

Ключовим принципом, на якому ґрунтується законодавство України в сфері громадянства, є принцип єдиного громадянства. Це означає, що в усіх адміністративно-територіальних одиницях України існує єдине громадянство - України. Якщо громадянин України набув громадянство (підданство) іншої держави або держав, то у правових відносинах з Україною він визнається лише громадянином України.

Закликаємо публічних осіб держави утриматися від “каральної” риторики і залякування мешканців окупованих територій Донецької та Луганської областей стосовно позбавлення їх громадянства України. Наша держава не повинна узалежнювати ставлення до своїх громадян від дій держави-агресора чи від прийнятих нею рішень.

Навпаки, ми маємо нарешті повернутися до питань, які стосуються полегшення життя тих, хто внаслідок військової агресії Російської Федерації залишився проживати на окупованих територіях. Це стосується полегшення доступу до адміністративних послуг і процедур, зокрема, встановлення фактів народження і смерті на окупованих територіях, видачі паспортів, забезпечення права на освіту (отримання атестатів та вступ до закладів вищої освіти), тощо. Тільки такі дії призведуть до підтримання зв'язків із жителями окупованих територій, а отже спростять реінтеграцію

після відновлення контролю і повноцінного розповсюдження суверенітету України на ці території.

Голова Комітету

Г.М. Немиря

Голова підкомітету з питань
гендерної рівності і недискримінації

І.М. Сулова

Член Комітету

Р.А. Чубаров